

EN ANALYSE AF **Indtægts- og**

Erhvervsforhold

I ESBJERG FOR AARET 1941

I Fortsættelse af den Undersøgelse over Indtægts- og Erhvervsforhold i Esbjerg for Aarene 1939 og 1940, som blev offentliggjort i „ESBJERG“ Nr. 1, 1942, er der efter samme Retningslinier paa Grundlag af Ansættelserne til Kommuneskat foretaget en Analyse af Befolkningens Indtægtsforhold i Aaret 1941.

Det fremgik af den forrige Undersøgelse, at den samlede ansatte Indkomst i Esbjerg steg ca. 22 % fra 1939 til 1940 og den gennemsnitlige ansatte Indkomst pr. Skatteyder ca. 20 %. Set under eet var Byens Borgere paa det nærmeste holdt skadesløs for de i det første Krigs-aar indtraadte Prisstigninger. Til Trods for, at denne Udvikling medførte en gunstig Indkomstfordeling, der set i Forhold til andre Byer endog maatte karakteriseres som meget gunstig, viste det sig dog, at denne Stigning i Indkomsterne faldt ret ujævnt paa de forskellige Erhvervsgrupper.

De selvstændige Erhvervsdrivende inden for Fiskeriet fik saaledes Gennemsnitsindkomsten mere end fordoblet i Krigens første Aar, og Gennemsnitsindkomsten for Partfiskerne steg ca. 58 %.

De selvstændige Erhvervsdrivende uden for Fiskeriet havde en gennemsnitlig Indkomstfremgang paa ca. 40 %, medens Arbejdernes

Indkomster steg ca. 18 % og Tjenestemændenes og de privat ansatte Funktionærers Gennemsnitsindkomst paa det nærmeste var uforandret.

Det viste sig endvidere, at den relativt gode Beskæftigelse i sidste Halvdel af Aaret 1940 i første Række maatte tilskrives forøget Aktivitet indenfor Byggevirksomheder og Entreprenørvirksomheder, medens Virksomheder baseret paa Im- og Eksport viste en Tilbagegang i Lønsummen paa ca. 30 % paa Trods af de Lønstigninger, der havde fundet Sted.

Disse Forskydninger i Erhvervslivet og Indtægtsniveauet, som Krigens første Aar saaledes bragte for Esbjerg, har man fundet det ønskeligt at følge i deres videre Forløb, og man har derefter nu tilendebragt en lignende Undersøgelse for 1941 — Krigens andet Aar.

Der er maaske Grund til atter at fremhæve, at den her behandlede Indkomst er den saakaldte ansatte Indkomst, hvorved forstaas Indkomsten efter de i Skatteloven tilladte Fradrag for betalt Skat, Forsikringer o. l., ligesom Formuen ikke inkluderer Værdien af privat Indbo og ikke-forfaldne Livsforsikringssummer.

DEN GENNEMSNI TLIGE

Indkomst i ESBJERG

Hosstaaende er anført Antallet af Skatteydere, disses samlede Indkomst og den gennemsnitlige Indkomst pr. Skatteyder i Aarene 1939, 1940, 1941.

Da Aaret 1939 for Esbjergs Vedkom- mende — i Modsætning til hvad man straks kunde vente — kun i ringe Om- fang var paavirket af Krigens Forhold, giver følgende Oversigt et Indtryk af de Virkninger, Krigen har medført for Ind- tægtsniveauet i Esbjerg.

Den samlede Indkomst er saaledes fra 1939 til 1941 steget med ca. 65 %. Da Antallet af Skatteydere i samme Tidsrum er steget med ca. 5,2 %, er den gennemsnitlige Indkomst steget noget mindre, ca. 57 %.

Den ualmindelig kraftige Indkomststigning i Krigens første Aar er saaledes ikke alene op- retholdt, men væsentlig forstærket i Krigens andet Aar. Ser man paa Udviklingen i samt- lige danske Provinsbyer, viser der sig samme Tendens, blot har Udviklingen været meget svagere, og Gennemsnitsindkomsten laa der- for i 1941 betydeligt lavere end i Esbjerg. Dette illustreres af nedenstaaende Oversigt.

Den gennemsnitlige Indkomst er saaledes for samtlige Provinsbyer steget med knap $\frac{1}{5}$,

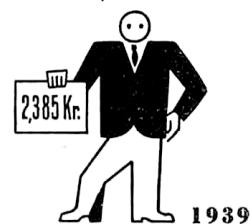
ANTAL
SKATTEYDERE

SAMLET
ANSAT INDKOMST

GENNEMSNI TLIG ANSAT
INDKOMST pr. SKATTEYDER.

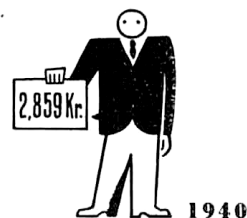
Selvangivelse
14,860

35.446.000 Kr.

2.385 Kr.
 1939

Selvangivelse
15,164

43.356.000 Kr.

2.859 Kr.
 1940

Selvangivelse
15,621

58.480.000 Kr.

3.743 Kr.
 1941

men for Esbjerg med godt Halvdelen. Stig- ningen fra 1939 til 1940 var som nævnt i den tidligere Undersøgelse faldet noget ujævnt paa de forskellige Byer. Dette gælder ogsaa for Stigningen fra 1940 til 1941. I 7 Byer steg den samlede Indkomst saaledes med mellem 5 og 10 %, i 58 Byer med mellem 10 og 20 % og i 13 Byer med mellem 20 og 30 % og i flere bornholmske Byer samt Esbjerg og Ska- gen med over 30 %, i Esbjerg saaledes 30,9 % og i Skagen 30,3 %.

Tabel 1. Indkomstudviklingen i Esbjerg og samtlige Provinsbyer.

Aar	Samlet ansat Indkomst (Mill. Kr.)		Antal Skatteydere		Gennemsnitlig ansat Indkomst (Kr.)		Forholdstal for Gennemsnits- indkomsten 1939=100	
	Samtlige Provinsbyer	Esbjerg	Samtlige Provinsbyer	Esbjerg	Samtlige Provinsbyer	Esbjerg	Samtlige Provins- byer	Esbjerg
1939	1077,6	35,4	447.400	14.900	2.410	2.385	100	100
1940	1146,1	43,4	455.900	15.200	2.510	2.859	104	120
1941	1321,0	58,5	464.000	15.600	2.848	3.743	118	157

Indkomstfordelingen

I nedenstaaende er til Belysning af Indkomstfordelingens Udvikling anført Antallet af Skatteydere i de forskellige Indkomstklasser:

Det vil ses, at Antallet af Skatteydere med Indkomst under 3.000 Kr. stadig er faldet, medens Antallet i de øvrige Indkomstklasser er steget.

Tabel 2. Indkomstfordelingen i Esbjerg.

	1939	1940	1941
under 2.000 Kr.....	7.673	7.015	6.617
2.000—2.999 "	3.092	2.854	2.483
3.000—4.999 "	3.026	3.849	4.089
5.000—9.999 "	834	1.066	1.495
10.000 Kr. og derover	235	380	937
	14.860	15.164	15.621

Medens der fra 1939 til 1940 fandt en kraftig Oprykning Sted til Indkomstklasserne mellem 3.000 og 5.000 Kr., vil det ses, at Indkomststigningen fra 1940 til 1941 i mere udpræget Grad, end det var Tilfældet fra 1939 til 1940, har medført Stigning i Antallet af de helt store Indtægter, hvorved her forstaaes Indkomster over 10.000 Kr.

Illustrationen paa næste Side viser Skatteydernes procentvise Fordeling over de forskellige Indkomster. Der kan yderligere nævnes, at ca. 62 % af Skatteyderne i 1940 laa under Gennemsnitsindkomsten — 2.859 Kr. — medens i 1941 kun 52 % laa under denne Indkomst.

INDKOMSTFORDELINGEN EFTER ERHVERVSGRUPPER

Efter samme Retningslinier som ved tidligere Undersøgelser har man inddelt Skatte-

yderne i forskellige Erhvervsgrupper under Hensyn til den for Esbjerg karakteristiske Erhvervsstruktur, hvorved navnlig er søgt udskilt de Grupper af Personer, hvis Erhverv direkte staar i Forbindelse med Fiskeriet.

HANDEL

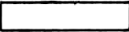
Denne Gruppe omfatter de selvstændig handlende med Undtagelse af Fiskeeksportørerne. Disse Personers forholdsvis Antal er konstant i de 3 Aar, nemlig ca. 4,5 % af samtlige

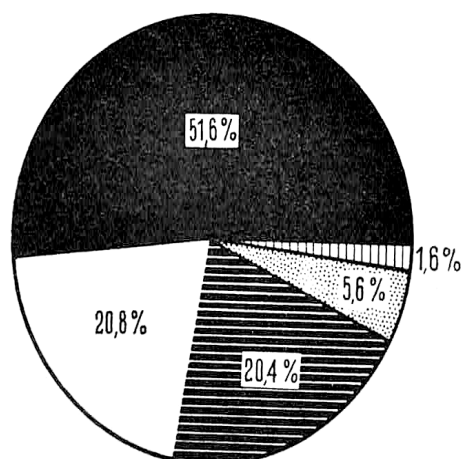
Skatteydere, men deres samlede Indkomst er steget og udgjorde i 1941 ca. 10,8 % af Borgernes samlede Indkomst.

Medens der i 1939 kun var ca. 10 % af disse Personer med Indkomster over 10.000 Kr., havde i 1941 ca. 25 % — altsaa $\frac{1}{4}$ — over denne Indkomst.

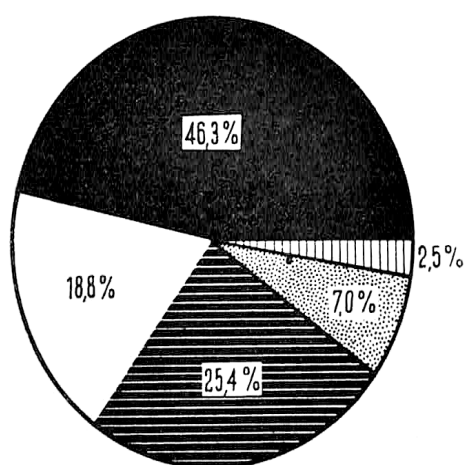
Fra 1939—40 steg Gennemsnitsindkomsten med ca. 37 % og fra 1940—41 med ca. 29 %. Da der i Indkomsten for 1941 er fragaaet ret store Skattefradrag, kan man heraf slutte, at Handelens gunstige Vilkaar i 1940 fortsat har været raadende i Krigens andet Aar. Indkomsten for 1941 ligger ca. 77 % over Førkrigsniveauet, og de selvstændige handlende har saaledes — set under eet — faaet mere end fuld Dækning for de stedfundne Prisstigninger.

I Tabel 3 er oplyst Indkomst- og Formueforholdene for Gruppen i Aarene 1939, 1940

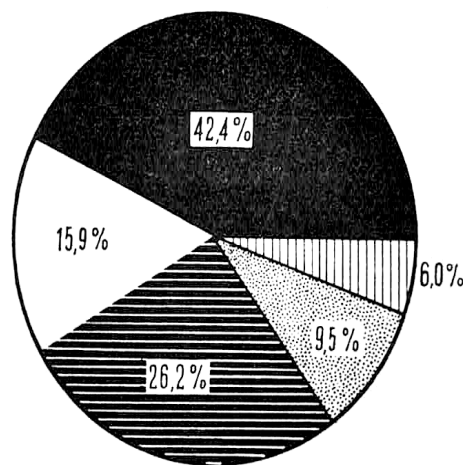
Under 2,000 Kr.
 2,000 - 2,999 "
 3,000 - 4,999 "
 5,000 - 9,999 "
 10,000 Kr. og derover.

1939

1940

1941

og 1941. Det vil heraf fremgaa, at der finder en betydelig Opsparing Sted. I 1941 udgjorde Antallet af Personer med Formue saaledes 75 % mod 58 % i 1939 og den gennemsnitlige Formue ca. 33.000 Kr. mod ca. 26.000 Kr.

HAANDVÆRK OG INDUSTRI

Medens de selvstændige Personer ved Haandværk og Industri fra 1939 til 1940 havde en væsentlig mindre Indkomststigning end de handlende, har Aaret 1941 bragt en meget betydelig Stigning i Indkomsterne for disse.

Tabel 3. Selvstændige Personer med Handelsvirksomhed (med Undtagelse af Fiskeeksportører). Gruppe I.

Aar	Antal Personer	Heraf med Formue	Samlet ansat Indkomst(1.000 Kr.)	Gennemsnitlig ansat Indkomst Kr.	Samlet Formue (1000 Kr.)	Gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder Kr.
1939	680	480	3.503	5.151	12.605	26.260
1940	667	474	4.704	7.053	14.108	29.763
1941	695	519	6.325	9.100	17.291	33.315

Den gennemsnitlige Indkomst steg saaledes 50 % fra 1940 til 1941 mod en Stigning fra 1939 til 1940 paa kun ca. 17 %.

Det vil af nedenstaaende ses, at Antallet af disse Personer er steget fra 1940 til 1941, dog ikke mere, end at de stadig kun udgør ca. 4 % af det samlede Antal Skatteydere, medens de raader over ca. 6,7 % af den samlede Indkomst.

Omkring Gennemsnitsindkomsten paa ca. 6.300 Kr. er der en ret kraftig Spredning ikke alene fra Skatteyder til Skatteyder, men ogsaa fra Erhverv til Erhverv. Dette fremgaar tildels af nedenstaaende, der viser Udviklingen i de vigtigste Haandværksfag.

Det vil ses, at Haandværksmestrenes Indtægter har været underkastet meget væsentlige Stigninger i begge Krigsaarene. Det gælder for alle Fag, men dog navnlig for Murerfaget. Af de ialt 34 Murermestre havde i 1941 kun 8 under 4.000 Kr., medens 13 havde over 10.000 Kr.

ANDRE SELVSTÆNDIGE ERHVERVS- DRIVENDE UDENFOR FISKERIET

Under denne Gruppe hører selvstændige Gartnere, Vognmænd, Entreprenører o. l. (Tabel 6).

Medens denne Gruppe fra 1939 til 1940 viste en Stigning i Gennemsnitsindkomsten paa ca. 160 % — den største Stigning blandt de Grupper, hvorimellem der her er skelnet — vil det ses, at Gennemsnitsindkomsten fra 1940 til 1941 paa det nærmeste har været konstant. Da Skattefradragene paa Grund af 1940's store Indtægter i 1941 har været meget betydelige, er den konstante Gennemsnitsindtægt ikke noget Udtryk for, at Indtætningsmulighederne i 1941 ikke har været gunstigere end i 1940. Den Nedgang i Antallet af Personer, der har fundet Sted fra 1940 til 1941, synes dog at tyde paa, at der indenfor disse Erhvervsgrene har været omend ikke Stagnation saa dog en væsentlig mindre

Tabel 4. Selvstændige Personer ved Haandværk og Industri (med Undtagelse af Virksomheder, baseret paa Fiskeri). Gruppe II.

Aar	Antal Personer	Heraf med Formue	Samlet ansat Indkomst(1.000Kr.)	Gennemsnitlig ansat Indkomst Kr.	Samlet Formue (1.000 Kr.)	Gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder Kr.
1939	571	351	2.064	3.615	5.471	15.589
1940	568	347	2.395	4.217	5.989	17.262
1941	620	397	3.912	6.310	8.079	20.350

Tabel 5. Gennemsnitsindkomst for Haandværkere.

	Gennemsnitsindkomst Kr.			Stigning i pCt.	
	1939	1940	1941	1939—40	1940—41
Murermestre	5.938	7.457	21.359	25,6 %	186,4 %
Tømrermestre	4.935	9.044	11.152	83,3 %	23,3 %
Blikkenslagermestre og Vand- og Gas- mestre	4.122	5.779	10.341	11,4 %	78,9 %
Malermestre	3.577	4.561	6.026	13,4 %	32,1 %
Glarmestre	2.733	3.100	4.463	40,2 %	44,0 %
Snedkermestre	3.850	4.288	6.911	27,5 %	61,2 %

Fremgang end i en Række øvrige Erhverv, f. Eks. de rene Haandværksfag (jfr. foran).

FISKERIERHVERVET

For at faa et samlet Udtryk for Fiskeriets umiddelbare Betydning for Esbjergs Indtægter og Erhvervsliv, skal i det følgende omtales alle de til Fiskeriet direkte knyttede Personer, uanset om de driver selvstændig Virksomhed, eller de er aflønnede Personer.

Tabel 7 angiver Antallet af Skatteydere, hvis Virksomhed saaledes direkte er baseret paa Fiskerierhvervet, samt disses ansatte Indkomst.

Antallet af Skatteydere direkte tilknyttet Fiskeriet er saaledes steget en Smule i Aaret 1941 og udgjorde dette Aar ca. 12 % af samtlige Skatteydere mod ca. 11 % i 1939 og 1940.

I 1939 faldt ca. 13,8 %, i 1940 ca. 17,4 % og i 1941 ca. 30,5 % af Byens Indkomst paa disse

se Personer, altsaa rundt regnet henholdsvis $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{6}$ og $\frac{1}{3}$.

Det vil ses, at Antallet af Fiskeskippere og Partfiskere er steget fra 1940 til 1941, medens der fra 1939 til 1940 var en mindre Nedgang at notere.

Dette faldt nogenlunde sammen med tilsvarende Svingninger i Kutterflaadens Størrelse. Ved Udgangen af Aaret 1939 var der saaledes ialt 377 i Esbjerg hjemmehørende Kuttere over 8 Bruttoregistertons, ved Udgangen af 1940 356 og atter 377 ved Udgangen af 1941. Man maa her erindre, at Antallet af Fiskeskippere, der er Skatteydere til Esbjerg Kommune ikke behøver at falde sammen med Antallet af Kuttere, idet en Del er bosat udenfor Kommunen, enkelte er Ejere af flere Kuttere og andre kun Ejere af Halv-, Tredies eller Fjerdeparter. Medens Antallet af Fiskeeksportører er steget, er Antallet af an-

Tabel 6. Andre selvstændige Erhvervsdrivende uden for Fiskeriet. Gruppe III.

Aar	Antal Personer	Heraf med Formue	Samlet ansat Indkomst (1.000 Kr.)	Gennemsnitlig ansat Indkomst Kr.	Samlet Formue (1.000 Kr.)	Gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder Kr.
1939	159	97	505	3.178	1.470	15.160
1940	170	100	1.415	8.326	2.390	23.900
1941	115	81	972	8.452	2.467	30.460

Tabel 7. Skatteydere, hvis Virksomhed er baseret paa Fiskerierhverv. Grupperne IV, V, VI, XII, XIII og XIV.

Erhverv	Antal Personer			Samlet ansat Indkomst (1.000 Kr.)		
	1939	1940	1941	1939	1940	1941
Fiskeskippere	276	257	281	1.134	2.013	6.478
Fiskeeksportører	57	49	67	457	994	1.328
Andre selvstændige Erhvervsdrivende m. Erhverv baseret paa Fiskeri	78	66	41	327	585	730
Partfiskere	763	770	897	1.781	2.845	7.271
Fiskepakkere	168	136	240	408	385	760
Andre Arbejdere ved Virksomhed baseret paa Fiskeri	316	251	394	777	725	1.230
	1.658	1.529	1.920	4.884	7.547	17.797

dre selvstændige Erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeriet stadig sunket. Dette skyldes for største Delen en Nedgang i Antallet af Fiskehandlere, idet navnlig de vanskelige Transportforhold har medført Hindringer for Erhvervets Udøvelse.

Medens Antallet af Fiskepakkere gik en Smule ned fra 1939 til 1940 — navnlig paa Grund af de gunstige Indtjeningsmuligheder i Efteraaret 1940 ved andet Arbejde, har de store Fangster i 1941 atter medført en Stigning i Antallet. Det vil endvidere af det følgende fremgaa, at Fiskepakkernes Indkomster er steget forholdsvis meget — set i Relation til de øvrige Arbejders — og Gennemsnitsindkomsten laa i 1941 væsentligt over de ufaglærtes Indkomst.

Det samme Forhold gør sig gældende for de øvrige Arbejdere ved Virksomheder baseret

paa Fiskeriet. Fra 1940 til 1941 er Antallet steget fra 251 til 394, dels paa Grund af den øgede Aktivitet paa Kutterværfterne, dels paa Grund af Fiskeeksportens stadige Overgang til Fragtbiltransport.

Det vil ses, at den samlede Indkomst for Personer direkte tilknyttet Fiskerierhvervet er steget med ca. 10¼ Mill. Kr. fra 1940 til 1941. Over 2/3 af Byens samlede Indkomststigning i denne Periode kan saaledes direkte henregnes til Stigning i Fangsten samt Fiskeriets forbedrede Afsætnings- og Prisforhold.

Tabel 8 viser Gennemsnitsindkomsten i de 3 Aar for de enkelte Grupper, og Tabel 9 viser Antallet af Personer med Formue indenfor de forskellige Grupper samt den gennemsnitlige Formue pr. Formueskatteyder.

Medens det er meget vanskeligt at fastslaa Fiskeskippernes reelle Opsparing, idet der fra

Tabel 8. Gennemsnitsindkomst for Skatteydere, hvis Virksomhed er baseret paa Fiskerierhverv.

Erhverv	Gennemsnitsindkomst			Stigning 1939—40	Stigning 1940—41
	1939	1940	1941		
Fiskeskippere	4.107	7.833	23.054	90,7 %	194,3 %
Fiskeeksportører	8.016	20.284	19.824	153,0 %	÷ 2,3 %
Andre Erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeri	4.192	8.861	17.810	111,4 %	100,1 %
Partfiskere	2.335	3.695	8.105	58,3 %	119,3 %
Fiskepakkere	2.429	2.833	3.168	16,6 %	11,8 %
Andre Arbejdere ved Virksomheder baseret paa Fiskeri	2.458	2.887	3.122	17,5 %	8,1 %

Tabel 9. Antal Formueskatteydere og gennemsnitlig Formue inden for Fiskerierhvervet.

Erhverv	Antal Personer med Formue			Gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder		
	1939	1940	1941	1939	1940	1941
Fiskeskippere	224	221	249	18.703	22.244	48.980
Fiskeeksportører	42	38	53	32.414	48.379	55.687
Andre Erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeri	46	49	36	20.004	30.676	31.189
Partfiskere	100	97	194	2.628	4.358	6.962
Fiskepakkere	25	22	27	2.536	2.973	3.122
Andre Arbejdere ved Fiskeri	53	38	60	4.698	3.905	7.525

1940 til 1941 er sket den Forandring i Statusopgørelsen, at alle Kuttere for 1941 skal medtages til Assurancesummen, ligesom der for et betydeligt Antal har fundet Opskrivning af Assurancesummen Sted, er Formuefremgangen for Partfiskere et saa godt som fuldgyldigt Udtryk for Opsparingen. Medens Partfiskerne i 1939 havde en samlet Formue paa ca. 260.000 Kr., var den ved Udgangen af 1940 ca. 420.000 Kr. og ved Udgangen af 1941 ca. 1.350.000 Kr. I samme Tidsrum er Antallet af Partfiskere med Formue fordoblet.

ARBEJDERKLASSEN

Det vil af det foregaaende fremgaa, at man for at faa et Indblik i Fiskeriets Betydning for Byen har udskilt de Arbejdere, hvis Virksomhed direkte er baseret paa dette Erhverv. Vil man frem til et nogenlunde paalideligt Billede af Arbejderklassens Kaar, maa man imidlertid ogsaa behandle disse Arbejdere sammen med de almindelige og faglærte Arbejdere samt Havnearbejderne. Opgørelsen for 1939, 1940 og 1941 er foretaget paa samme Grundlag, og der skulde saaledes være gode Muligheder for at undersøge Krigens Indflydelse paa Arbejderklassens Indtægtsforhold. Kommunens faste Arbejdere, Arbejdere ved Telefonvæsenet, ved D. S. B. o. l. er ikke medregnet under Arbejdere, men under Tjenestemænd.

Nedenstaaende er angivet Antallet af Arbejdere samt disses samlede Indkomst.

Perioden fra 1939 til 1940 viste en stærk Overgang til Gruppen alm. og faglærte Arbejdere paa Grund af de gunstige Beskæftigelsesforhold i Efteraaret 1940 uden for Havnen. Denne Udvikling er ikke fortsat gennem Aaret 1941. Antallet af Arbejdere, der indtjener den største Del af Indkomsten som Havnearbejdere, er ganske vist stadig nedadgaaende, men dette mere end opvejes af Stigningen i „Fiskeriarbejdere“, hvis Antal fra 1940 til 1941 er vokset fra 387 til 634.

Til Illustration af Beskæftigelsessituationen i de 3 Aar tjener omstaaende Kurver, der viser Antallet af arbejdsløse i Esbjerg og Forstadskommunen Jerne ved Udgangen af hver Maaned.

Karakteristisk for Udviklingen er et stadig større Spillerum mellem den højeste og laveste Beskæftigelse, en Udvikling, der forøvrigt er endnu mere forstærket i 1942. Sommerledigheden er gaaet ned til 7—800 mod ca. 1.000—1.100 før Krigen, men til Gengæld ligger Vinterledigheden højere end før Krigen. I 1941 var Maksimumsledigheden i Vinteren saaledes ca. 3.300 mod ca. 2.900 i 1939. Disse større Sæsonsvingninger synes ikke at have sin Aarsag i klimatiske Forhold, men maa tilskrives Beskæftigelsesmulighedernes eensidige Karakter, idet Udviklingen er gaaet mod stør-

Tabel 10. Arbejderklassen. X, XI, XIII og XIV.

Erhverv	Antal Personer			Samlet ansat Indkomst (1.000 Kr.)		
	1939	1940	1941	1939	1940	1941
Alm. og faglærte Arbejdere	3.532	4.575	4.598	6.910	11.102	12.151
Havnearbejdere	695	207	128	1.810	627	402
Fiskepakkere	168	136	240	408	385	760
Andre Arbejdere ved Virksomhed baseret paa Fiskeri	316	251	394	776	724	1.230
	4.711	5.169	5.360	9.906	12.839	14.543
Gennemsnitsindkomst:				2,103	2,484	2,713

re Beskæftigelse indenfor Jordarbejde og Byggevirksomhed, der er stærkt sæsonpræget, men mindre Beskæftigelse i Industrien og Virksomhederne paa Havnen.

Set under eet er Beskæftigelsessituationen i Aarene 1940 og 1941 dog betydelig gunstigere end i Aaret 1939.

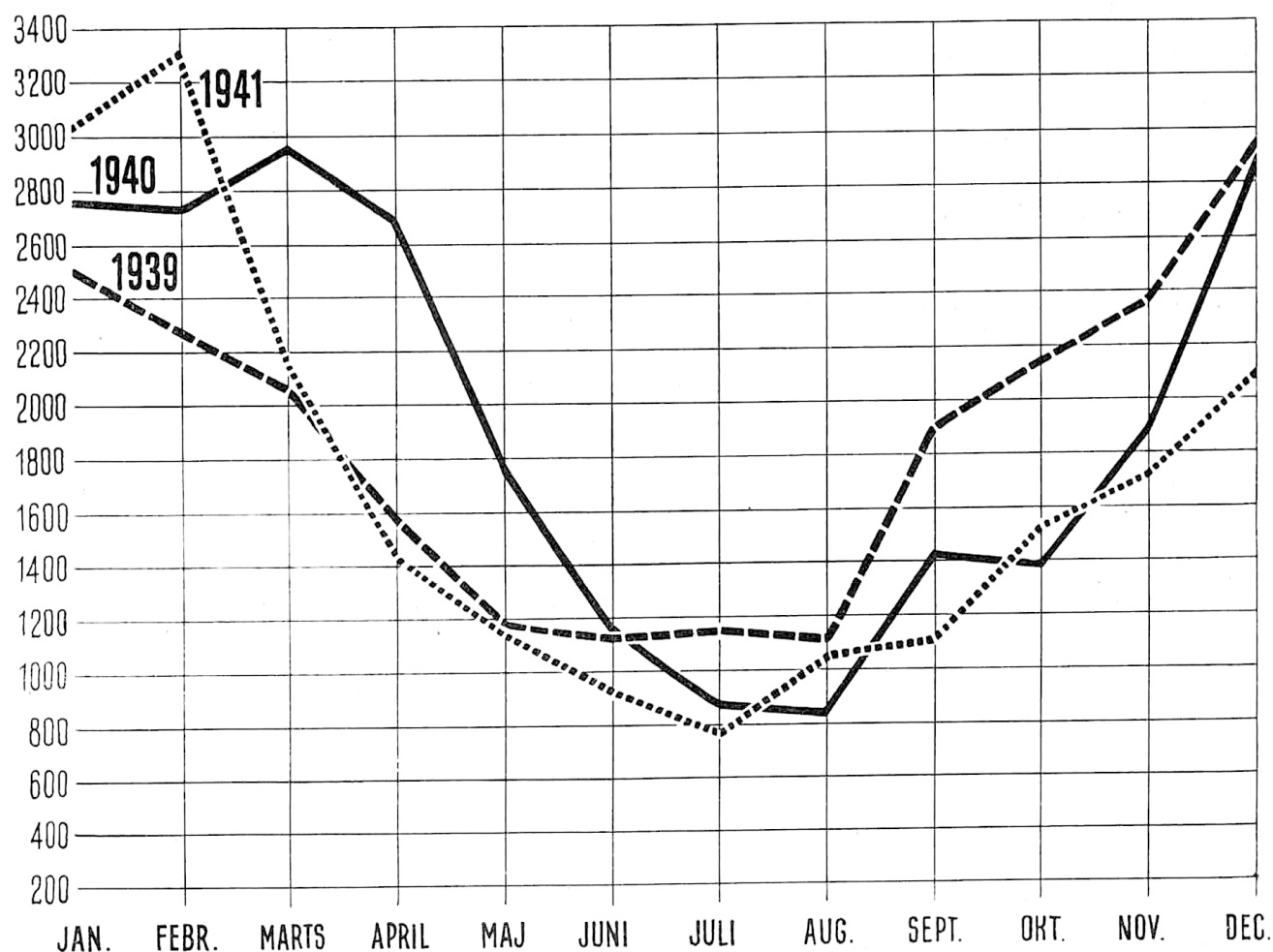
Af Tabel 10 fremgaar, at Arbejderklassens Gennemsnitsindkomst fra 1939 til 1940 steg ca. 18 % og fra 1940 til 1941 ca. 9 %. Da Leveomkostningerne fra 1939 til 1940 steg ca. 25 % og fra 1940 til 1941 ca. 16 %, vil det ses, at Arbejdernes Levevilkår stadig er forringet — dette til Trods for de relativt gode Beskæftigelsesmuligheder i og omkring Esbjerg.

I Tabel 11 er anført den gennemsnitlige Indkomst for de forskellige Grupper af Ar-

bejdere samt den procentvise Stigning fra 1939 til 1940 og 1940 til 1941. Det vil ses, at medens Stigningen fra 1939 til 1940 var størst for de almindelige og faglærte Arbejdere, er den største Stigning fra 1940 til 1941 faldet paa Fiskepakkerne.

De Arbejdere, der paa Grund af langvarig Arbejdsløshed eller svigtende Arbejdsevne har haft en Arbejdsindtægt mindre end den offentlige Understøttelse, figurerer ikke under Gruppen „Arbejdere“, men under Gruppe XVIII: „Pensionister og offentligt forsørgede“. Medens Antallet af disse fra 1939 til 1940 gik ned fra ca. 2.400 til ca. 2.200, viser de fra 1940 til 1941 en mindre Stigning, der dog udelukkende kan tilskrives en Stigning i Antallet af Pensionister og Aldersrentenydere. Antallet af Aldersrentenydere var saaledes vokset fra 1.416 i 1940 til 1.458 i 1941.

Beskæftigelsessituationen 1939, 1940 og 1941.

SØFOLK

Nedgangen i Aktiviteten paa Esbjerg Havn viser sig til Dels i Antallet af Søfolk, saavel de over- som underordnede. Ved Besættelsen den 9. April 1940 indtraadte total Standsning af Rutetrafikken paa Esbjerg Havn, og Antallet af Søfolk faldt til 374 fra 524 i 1939. Denne Udvikling fortsattes, saaledes at Antallet af Søfolk, der var ansat til Skat i Esbjerg Kommune, i 1941 kun udgjorde 250 eller ca. Halvdelen af det normale.

Da de Søfolk, der sejler paa andre Havne, men hvis Husstand er opretholdt i Esbjerg, bliver skatteansat til Esbjerg Kommune, vil det forstaas, at Nedgangen i Antallet af Søfolk ikke er et fuldgyldigt Udtryk for Nedgangen i Aktiviteten paa Havnen. Ligeledes gør der sig særlige Forhold gældende for de ansatte Indkomster, idet de gifte Søfolk, der paa Grund af Krigsforholdene er forhindret i at hjemsende eventuelle Indtægter, kun bliver beskattet af det Beløb, Hustruen modtager fra det danske Rederi som Forskud paa Mandens Løn.

Gennemsnitsindkomsten for det overordnede Mandskab, der i 1939 var 4.534 Kr., er i 1941 faldet til 3.731 Kr., og for de under-

ordnede er Gennemsnitsindkomsten i samme Tidsrum gaaet ned fra 2.051 Kr. til 1.799 Kr.

TJENESTEMÆND OG FUNKTIONÆRER

Tabel 12 viser Antallet af Tjenestemænd ved Stat og Kommune og de privat ansatte Funktionærer samt disses gennemsnitlige Indkomst i Aarene 1939, 1940 og 1941.

Tjenestemænd og privat ansatte Funktionærer udgør godt 20 % af Byens Skatteydere og havde i de 3 Aar henholdsvis 27, 25 og 20 % af den samlede ansatte Indkomst. Medens Gennemsnitsindkomsten fra 1939 til 1940 paa det nærmeste var konstant, viser Aaret 1941 en mindre Fremgang. Der er dog meget langt fra opnaaet Dækning for de kraftige Prisstigninger, idet som nævnt Leveomkostningerne i 1941 laa 45 % over Niveauet i 1939, medens Gennemsnitsindkomsten for Tjenestemænd i samme Tidsrum kun er steget ca. 12 % og for privat ansatte Funktionærer og Medhjælpere ca. 8 %. Som tidligere nævnt har man under Gruppen „Tjenestemænd“ medregnet Arbejdere ved Kommunen, Telefonvæsenet, D. S. B. o. l. ud fra den Begrundelse, at disse Perso-

Tabel 11. Gennemsnitsindkomstens Stigning for forskellige Arbejdere.

Erhverv	Gennemsnitsindkomst			Stigning i Procent	
	1939	1940	1941	1939—40	1940—41
Alm. og faglærte Arbejdere	1.957	2.427	2.643	24,0 %	8,9 %
Havnearbejdere	2.605	3.030	3.143	16,3 %	3,7 %
Fiskepakkere	2.429	2.833	3.168	16,6 %	11,8 %
Andre Arbejdere ved Virksomhed baseret paa Fiskeri	2.458	2.887	3.122	17,5 %	8,1 %

Tabel 12. Tjenestemænd og privat ansatte Funktionærer og Medhjælpere. Gruppe VIII og IX.

	Antal Personer			Gennemsnitsindkomst			Stigning i Gennemsnitsindkomsten	
	1939	1940	1941	1939	1940	1941	1939—40	1940—41
Tjenestemænd	1.348	1.345	1.429	3.571	3.656	3.923	2,4 %	7,3 %
Privat ansatte Funktionærer og Medhjælpere ...	1.798	2.015	2.018	2.688	2.675	2.908	÷0,5 %	8,7 %

ners Tjenesteforhold er af en mere fast og varig Karakter end de almindelige Arbejderes.

LIBERALE ERHVERV

Antallet af Personer med liberalt Erhverv (Sagførere, Læger, Musikdirektører o. l.), der fra 1939 til 1940 gik ned fra 168 til 143, er fra 1940 til 1941 steget til 150. Medens disse Personers Gennemsnitsindkomst fra 1939 til 1940 gik ned fra 6.980 til 6.378 Kr. eller med ca. 9 %, er den fra 1940 til 1941 steget med ca. 28 % til 8.161 Kr. og ligger dermed ca. 17 % over Førkrigstiden. Denne Stigning falder navnlig paa Sagførerne og Lægerne, idet de førstnævntes Gennemsnitsindkomst er steget fra 11.900 Kr. i 1940 til 18.700 Kr. i 1941 og Lægernes fra 10.900 Kr. til 14.900 Kr.

HUSGERNING

Personer beskæftiget ved Husgerning, der fra 1934 til 1940 har vist en stadig Nedgang, er fra 1940 til 1941 steget fra 918 til 996. Den Stigning i Gennemsnitsindkomsten, der har fundet Sted — fra 905 Kr. i 1940 til 1.061 Kr. i 1941 — er af ret formel Natur, idet den hovedsagelig skyldes Ændringer i Skattemyndighedernes Ansættelse af Værdien af Kost og Bolig.

RESUME

Det er af det anførte fremgaaet, at den samlede ansatte Indkomst i Esbjerg steg ca. 22 % fra 1939 til 1940 og ca. 35 % fra 1940 til 1941. Tager man Forholdene i 1939 som Udtryk for Tilstanden før Krigen, hvilket man i Hovedsagen kan gøre for Esbjergs Vedkommende, laa den samlede Indkomst i Krigens andet Aar ca. 65 % over Førkrigsniveauet.

Gennemsnitsindkomsten for Skatteyderne er fra 1939 til 1940 steget ca. 20 % og fra 1940 til 1941 ca. 31 % og laa derefter ca. 57 % over Førkrigniveauet.

Karakteristisk for Aaret 1941 var, at Fiskeriets gunstige Indtægtsmuligheder ikke alene opretholdtes, men væsentligt forbedredes. $\frac{2}{3}$ af den samlede Indkomststigning fra 1940 til 1941 kan saaledes direkte henregnes til dette Erhverv. Denne Udvikling medførte en overordentlig kraftig Stigning i Gennemsnitsindkomsten for saavel selvstændige Personer ved Fiskerierhvervet som for Partfiskere. Indtægterne steg saaledes med 127 % fra 1940 til 1941 for de selvstændige Erhvervsdrivende ved Fiskeri og Fiskerierhverv og laa dermed ca. 370 % over Gennemsnitsindtægten før Krigen. Partfiskernes Indtægter steg 119 % og laa i 1941 ca. 250 % over Indtægten i 1939.

Den kraftige Stigning i Indkomsten fra 1939 til 1940, som blev konstateret for Entreprenører, Vognmænd o. l., er ikke fortsat i 1941, hvorimod de selvstændige Haandværkere og Industridrivende og de selvstændigt handlende atter i 1941 har faaet Indkomsterne forøget, gennemsnitlig med henholdsvis 50 og 29 %. Bortser man fra Partfiskerne og det underordnede Mandskab ved Søtransport, var Arbejdernes Gennemsnitsindkomst i 1939 2.103 Kr., i 1940 ca. 2.484 Kr. og i 1941 2.713 Kr., en Stigning fra 1939 til 1940 paa 18 % og fra 1940 til 1941 paa ca. 9 %. Trods gunstige Beskæftigelsesmuligheder har Arbejderne saaledes stadig faaet Reallønnen reduceret, idet Leveomkostningerne er steget henholdsvis 25 % og 16 %.

Dette gælder i endnu højere Grad Tjenestemændene og de privat ansatte Funktionærer, idet disses Indkomster i 1941 kun laa henholdsvis 12 % og 8 % over Førkrigsindtægten.

Jævnside med den kraftige Stigning i den samlede ansatte Indkomst har der fundet en betydelig Forøgelse af den samlede Formue Sted, en Forøgelse, der i overvejende Grad skyldes en forøget Opsparing. I 1939 var den samlede Formue saaledes 55,7 Mill. Kr., i 1940 61,1 Mill. Kr. og i 1941 ca. 75,4 Mill. Kr.

Tabel 13. Samlet Indkomst og Erhvervsfordeling.

Erhverv	Antal Skatteydere			Ansæt Indkomst			Gennemsnitsindkomst pr. Skatteyder			Stigning i Gennemsnitsindkomsten	
	1939	1940	1941	1939	1940	1941	1939	1940	1941	1940—41	1939—41
Selvstændige Erhvervsdrivende uden for Fiskeriet	1.410	1.405	1.430	(1.000 Kr.) 6.072,4	(1.000 Kr.) 8.515,5	(1.000 Kr.) 11.209,0	4.305	6.061	7.838	29,3 %	82,1 %
Selvstændige Erhvervsdrivende i Forbindelse med Fiskeri	411	372	389	1.917,5	3.591,9	8.536,7	4.665	9.656	21.945	127,3 %	370,4 %
Liberale Erhverv	168	143	150	1.172,7	912,0	1.224,1	6.980	6.378	8.161	28,0 %	16,9 %
Ialt selvstændige	1.989	1.920	1.969	9.162,6	13.019,4	20.969,8	4.606	6.781	10.650	57,1 %	131,2 %
Partforskere	763	770	897	1.781,5	2.845,0	7.270,6	2.335	3.695	8.105	119,3 %	247,1 %
Privat ansatte Funktionærer og Medhjælpere	1.798	2.015	2.018	4.832,5	5.389,2	5.867,4	2.688	2.675	2.908	8,7 %	8,2 %
Tjenestemænd	1.348	1.345	1.429	4.814,2	4.917,9	5.605,9	3.571	3.656	3.923	7,3 %	12,3 %
Ialt Funktionærer og Tjenstemænd	3.146	3.360	3.447	9.646,7	10.307,1	11.473,3	3.066	3.068	3.328	8,5 %	8,5 %
Arbejdere udenfor Fiskeri	3.532	4.575	4.598	6.910,8	11.102,4	12.151,4	1.957	2.427	2.642	8,9 %	35,0 %
Havnearbejdere	695	207	128	1.810,6	627,1	402,3	2.605	3.030	3.143	3,7 %	20,7 %
Arbejdere ved Fiskeri	484	387	634	1.184,9	1.109,8	1.990,3	2.448	2.868	3.139	9,4 %	28,2 %
Ialt Arbejdere	4.711	5.169	5.360	9.906,3	12.839,3	14.544,0	2.103	2.484	2.713	9,2 %	29,0 %
Overordnet Mandskab ved Søtransport	175	116	93	793,5	452,7	347,0	4.534	3.902	3.731	÷4,4 %	÷17,7 %
Underordnet Mandskab ved Søtransport	349	258	157	715,7	438,0	282,5	2.051	1.775	1.799	1,4 %	÷12,3 %
Ialt Søfolk	524	374	250	1.509,2	910,7	629,5	2.880	2.435	2.518	3,4 %	÷12,6 %
Husassistenter m. fl.	963	918	996	793,1	830,4	1.057,2	824	905	1.061	17,2 %	28,8 %
Pensionister og off. forsørgede	2.415	2.197	2.256	1.970,5	1.922,3	1.872,7	816	875	830	÷5,1 %	1,7 %
Andet og uangivet Erhverv	349	456	446	676,2	681,7	662,5	1.938	1.495	1.485	÷0,7 %	÷23,4 %
Ialt Husass., Pensionister m. v. ...	3.727	3.571	3.698	3.439,8	3.434,4	3.592,4	923	962	971	0,9 %	5,2 %
Samtlige Erhvervsgrupper	14.860	15.164	15.621	35.446,1	43.355,9	58.479,6	2.385	2.859	3.743	30,9 %	56,9 %